

Kjære medlemmer

Leder

For tiden leser jeg «Jeg er Charlotte Simmons» av Tom Wolfe. Boken er en samfunns-satire over collegetilværelsen på et av USAs mest prestisjetunge collegier, et sted hvor unge mennesker blir forvorpne, moralsk fordervete og ingen tilsynelatende verken eldre eller klokere. Charlotte Simmons kommer fra Sparta, en bitteliten religiøs fjellandsby hvor skjørlevned og svir er nærmest utilgjengelig og hvor tiden på mange måter har stått stille. Situasjonene er uførligelige og karakterene kostelig beskrevet. Det som utmerker seg ved alle disse tenåringene som flyr rundt i den bortimot 700 sider tykke romanen, er forståelsen. Alle går rundt og later som bak sine maskefjes, de fleste har fremdeles levende tilgang på den de egentlig er.

Dette årets dagskonferanse har Selvmord, Psykiatri og Åpenhet som tema. Fra gammelt av har psykiatri for mange vært ensbetydende med lukkethet. Nå er det annerledes - åpenheten er blitt større både fra institusjoner og om psykisk helse, og mange mennesker gjør en fabelaktig innsats for at deres pasienter skal ha en lettere hverdag. Likevel er det en vei igjen å gå, og vi håper at vi med denne konferansen kan bidra til åpenhet i større grad, og ikke minst bidra til å bedre dialogen mellom alle parter som involveres der både innleggelse, behandling og når selvmord skjer.

Jeg ønsker både etterlatte og fagpersoner velkommen til Kristiansand

Finn Borgersen

Velkommen til Sørlandet!

Maimåned, konferanse, skjærgård og sjømat – det er mange grunner til å reise til Kristiansand fredag 19. mai. LEVE inviterer medlemmer, fagpersoner og alle andre som kunne tenke seg å vite mer om hva som skjer innenfor psykiatrien, hvordan åpenhet kan stimuleres og, ikke minst, være med på å skape dialog.

Solveig Bøhle og Arnhild Lauveng kommer til konferansen og formidler sitt budskap, den første som forfatter og journalist, den andre som tidligere pasient og psykolog. LEVE har i alle år ønsket større oppslutning blant fagmiljøene, slik at de får muligheten til å tilegne seg kunnskap om de etterlatte ved å møte dem i et slikt fora. Det har vi satset ekstra på i år, men programmet vil også være interessant for mange etterlatte. I tillegg håper vi at så mange som mulig vil være med på båttur ut til Bragdøya, spise av havets festbord, høre på sørlandsmusikk og ha en sosial kveld sammen. Velkommen skal dere være!

OBS!

I påmeldingsskjemaet som er sendt ut, er det satt opp alternativer for overnatting ved SAS Radisson Caledonien Hotel, fredag – lørdag og fredag – søndag. Det vil selvfølgelig også være mange som reiser

til Kristiansand torsdag kveld og trenger rom fra den dagen. I så fall kan det bare noteres på skjemaet og prisen er uansett den samme pr natt.

Agderfylkene inviterer til dagskonferanse, landsmøte og skjærgård

Årets dagskonferanse er lagt til idylliske Sørlandet, og arrangørene, fylkeslagene i Aust-Agder og Vest-Agder, krysser fingre og håper på godt vær. Sørlandet skal prege konferansen og den tradisjonelle festmiddagen er i år erstattet av båttur ut til Bragdøya, hvor det blir sjømat og ekte sørlandskveld.

Folk vil ha muligheten til å oppleve litt av det som er særpreget for Sørlandet på denne årstiden; sjø og båtliv, sier fylkeslagsleder i Aust-Agder, Astrid Nomeland. «Jeg håper at konferansen vil sette LEVE på kartet her nede, både blant fagfolk og mannen i gata. Når de ser logoen vet de at vi har et fylkeslag som heter LEVE», sier Anne Margit Harbak, fylkeslagsleder i Vest-Agder. «Vi ønsker å være en ressurs gjennom det livet har lært oss. Vi ønsker ikke å bli sett på som et offer fordi vi har opplevd «det verste», vi ønsker å være en hjelp og støtte for andre etterlatte som opplever sorg og smerte etter å ha blitt berørt av et selvmord.» På Bragdøya vil det bli servert havets festbord (se også: www.bragdoya.no). En gruppe fra Lindesnes trekkspillklubb vil spille, både til underholdning og til allsang. Per Emanuelson, en kjent og kjær person for mange etterlatte på Sørlandet, skal være

toastmaster. «Vi håper alle LEVE-medlemmer blir med, pluss andre, både fagfolk og de som har lyst til å bli kjent med LEVE og menneskene der.» Astrid sier: «For

*Astrid:
- Både alvor og hygge er viktig ved en samling som dette, sier Astrid Nomeland, leder av Aust-Agder fylkeslag.*

meg er det viktig å være sammen med både etterlatte og fagpersoner, også i hyggelig samvær, der du kan dele både skjemt og alvor.»

Det første planleggingsmøtet var i begynnelsen av oktober, og fra desember har det vært hektisk planleggingsaktivitet i begge fylkeslagene. «Vi hadde første møtet i arbeidsgruppa i begynnelsen av oktober. Terese fra sentralt hold var med på de tre første møtene. Fagkomitéen har også vært med. På siste møtet hadde arrangementskomitéen og fagkomitéen en del sammen og en bit der de jobbet hver for seg. For min del har arbeidsmengden vært overkommelig, og jeg synes vi har fått fordelt oppgavene greit», sier Astrid. «Vi fikk spørsmålet på landsmøtet i fjor, og uten å kunne ta det opp i styret måtte vi to lederne i Aust- og Vest-Agder ta avgjørelsen. Men dette har gått greit, mange har hatt lyst til å stille opp og ta i et tak for LEVE

*Anne Margit:
- Arbeidet med arrangementet har vært givende, og mange stiller opp, sier Anne Margit Harbak, leder av Vest-Agder fylkeslag*

og landsmøtet. Fylkeslagene har blitt godt kjent, og det har vært givende for alle,» sier Anne Margit avslutningsvis.

- Vi ønsker at LEVE skal bidra til en bedre dialog mellom partene

Lege Anne Godding sitter i dagskonferansens fagkomité som har ansvaret for det faglige innholdet ved årets konferanse i Kristiansand. Årets dagskonferanse vil bli noe annerledes enn de foregående, fordi den i år er spisset mot fagfolk, noe som har påvirket valg av dag. Håpet er at konferansen fortsatt vil være interessant for etterlatte, og at 19. mai i Kristiansand kan bli et meningsfylt møte mellom fagpersoner og etterlatte.

Hva er bakgrunnen for deres valg av tema?

I sorggruppene i LEVE Aust-Agder er det flere etterlatte som på en eller annen måte har hatt kontakt med psykiatrien i forbindelse med den personen de har mistet. Erfaringene er dessverre mest negative, med

mange krenkende opplevelser, ubesvarte spørsmål, og har gitt de pårørende og etterlatte en opplevelse av ansvarsfraskrivelse og et svært lukket system. Ut ifra dette kom tanken om viktigheten av dialog og åpenhet, både når tragedien har skjedd, men også for å forsøke

å forhindre at noen tar livet sitt. Dermed tenkte vi at en fagkonferanse om disse temaene ville være viktig.

Hvem er konferansen for?

Vi håper at mange som arbeider med psykiatri i kommunene og i

fylkene vil komme, men vi håper også å vekke interesse hos de som arbeider i politiet, på sosialkontorene, på videregående skoler, helsestasjonene og prestekontorene. Alle disse kan komme til å ha en funksjon i forhold til etterlatte og pårørende.

Fylkeslegene har ansvar for å se til at tilbudene til befolkningen fungerer bra, så derfor er de invitert. Pasientombudet hjelper til i klageprosessen, men bistår også pasienten eller pårørende med å få den hjelpen de mener kan være bra for akkurat hun eller han. Vi i LEVE har god kontakt med Mental Helse og

Tanker om fremtiden til Unge LEVE

Succora Olivia Nordin har vært ungdomsrepresentant i Landsstyret siden våren 2005. De fleste kjenner henne best som fylkesleder i Troms, et verv hun i disse dager er i ferd med å gi videre. Bakgrunnen for hennes arbeid i LEVE er tapet av søsteren for seks og et halvt år siden. Succora var da 17, søsteren 19. «Gjennom LEVE har jeg fått fantastisk mye støtte, og på den måten har jeg taklet tapet på best mulig måte», sier Succora om hva LEVE har betydd for henne.

Sammen med den andre ungdomsrepresentanten i Landsstyret, Tom Aile Bientie, har Succora ansvaret for å samle unge etterlatte som kommer til dagskonferansen i Kristiansand.

- Jeg ser fram til å møte og bli kjent med alle de kjekke ungdomsrepresentantene, og andre unge, som er ute i landet vårt. Det er på tide at vi blir samlet, slik at vi i fellesskap kan gjøre oss tanker om fremtiden til Unge LEVE. Disse tankene skal ned på papiret, for så å bli gjort om til praksis.

Unge LEVE skal i løpet av Kristiansand-oppholdet stikke ut kursen for videre aktiviteter, målet er på sikt å kunne arrangere en egen konferanse for unge etterlatte.

- I Kristiansand åpner vi torsdagskvelden med sosial samvær for å bli kjent. Vi har booket inn Gry Lunde (i sekretariatet) til å instruere oss i klatring, og har bestilt en klatrevegg i et fritidshus i byen. Dit går vi kl. 19.00, så vi håper at de som ønsker å være med den kvelden, kan være ved hotellet kl. 18, vi vil sitte i resepsjonen og ta dere i mot. For de som ikke ønsker å klatre, bli med likevel! Uansett blir det en sosial kveld, om du klatrer eller ser på, sier Succora. Det har hun erfart fra andre sammenhenger der unge etterlatte samles til aktiviteter og samvær. På fredag - etter fagkonferansen er over og før alle deltakerne reiser til Bragdøya - vil de sette seg ned for å ha en konstruktiv idémyldring om fremtiden i Unge LEVE.

- Håpet er at det både vil dukke opp nye og gamle ansikter i Unge LEVE, og at strukturer for videre ungdomsarbeid vil tre tydeligere fram. Men det viktigste er imidlertid at vi får tid i lag, sier Succora. - Vi i

Succora Nordin, ungdomsrepresentant i LEVEs landsstyre, ønsker unge etterlatte velkommen til Kristiansand. - Vi skal både ha det hyggelig og få mulighet til å prate, sier Succora.

Unge LEVE kan tilby en unik forståelse av det vi har vært gjennom. Vi har alle opplevd det samme, om du er 15 eller 25 år, og vi vokser ved å støtte hverandre.

Send gjerne en mail til Succora for å si at du kommer, slik at hun har så mange navn som mulig på forhånd. Nærmere informasjon om arrangementet og Unge LEVE kan fås ved å kontakte Succora Nordin på e-post: solivano@student.uit.no eller telefon: 90 03 89 95.

Ledere i fylkeslag

Flere av LEVEs fylkeslag har nå avholdt sitt årsmøte, og dette året kommer vi til å se flere nye ansikter i lederrollene, og i styrene generelt. Foreløpig ser det slik ut, både med "gamle" og nye navn:

Finnmark: Helge Stormo
 Nordland: Anne Berit Sætermo
 Nord-Trøndelag:
 Kolbjørn Flakne
 Sør-Trøndelag:
 Laila B. Nesset (ny)
 Møre og Romsdal:
 Ragnhild Opskar
 Sogn og Fjordane:
 Nils-Petter Hauge
 Hordaland:
 Vigdis Songe-Møller (ny)
 Rogaland:
 Else Grethe Aanestad
 Vest-Agder:
 Anne Margit Harbak
 Aust-Agder: Astrid Nomeland
 Telemark: Janet Ververda
 Vestfold: (Navn på ny leder kommer i neste nr)
 Buskerud: Eva Brekke Voss
 Oslo og Akershus:
 Herman van Eggelen
 Hedmark: Bente Hvorup (ny)
 Oppland: Inger Horn Holden

Troms og Østfold har ennå ikke hatt sitt årsmøte, og vi kommer tilbake til disse to fylkene når møtene er avholdt.

LEVE ønsker å takke Jorunn Aune Høyer (Sør-Trøndelag), Bjørn Jacobsen (Hedmark), Jarle Kirkhorn Mortensen (Hordaland), Succora Nordin (Troms) og Karol Svanøe (Vestfold) for kjempegod innsats som fylkeslagsledere.

LPP (Landsforeningen for pårørende i psykiatrien), og vi håper at de også vil finne konferansen viktig.

Hva slags virkninger ønsker dere med dagskonferansen?

Vi ønsker på denne måten at LEVE skal bidra til en bedre dialog mellom partene. For å få til det mener vi det er nødvendig å gi fagfolk i kommuner og fylker mer kunnskap omkring selvmord, hva som er viktig etter et selvmord, men også hva som er viktig for å forsøke å forhindre et selvmord. De to foredragsholderne som kommer på fagkonferansen har

begge svært mye å bidra med i forhold til disse temaene.

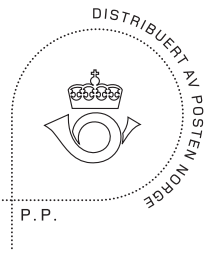
Hva er din bakgrunn?

Jeg startet på medisinerstudiet i 1968 i Oslo. Det var en tid med sterkt samfunnsengasjement, noe jeg også hadde i sterk grad. Helhetstenkning og samfunnsorientering i forhold til helse og sykdom

Anne Godding, lege og medlem av Aust Agder fylkeslag, er med i faggruppen for dagskonferansen

har vært grunnpilarene i min tilnærming til mine pasienter, både i kommunehelsetjenesten som allmennlege, og i psykiatrien. Jeg vokste opp i Belgia, men reiste til Norge 18 år gammel. Ble ferdig på medisin i 1974, og jeg har blant annet bodd i Sulitjelma hvor den daværende mannen min og jeg hadde ansvar for hele lokalsamfunnet på 1300 mennesker. Jeg flyttet til Arendal for ti år siden, og jobber i psykiatrien på sykehuset. Jeg har fem barn.

Retur:
LEVE – Landsforeningen
for etterlatte ved selvmord
Postboks 27 Smestad
0309 Oslo

LEVEnytt – Nr 3 Mars 2006

Leserens side

Sentral informasjonstelefon

I 2005 ble Finn Borgersen til-delt Frivillighetsprisen fra Scheiblers Legat. I tillegg til selve prisen fulgte det med en pengegave som skulle øremerkes prosjekter ved Frivillighets-sentralen (kr. 200.000,-) og LEVE (kr. 300.000,-). Ett av prosjektene LEVE ønsket å igangsette gjennom disse mid-lene, var oppretting av egen informasjon-/kontakttelefon, hvor utredning sto som num-mer én i første omgang.

- Da mobiltelefonene ble sendt ut til fylkeslagene i 2003, var vi usikre på behovet, på bru-ken av den og ikke minst, om det ville fungere for fylkessty-rene. Erfaringene har vært for-skjellige, og det har vi tatt lær-dom av. Denne gangen ønsker vi å ta ett steg om gangen, slik at vi ikke setter i gang et stort apparat uten at vi har erfaringer underveis som viser hvordan telefonen fungerer, sier Terese Grøm, ansvarlig for den foreløpige utredningen i LEVEs sekretariat. Telefonen kalles i første omgang Sentral informasjons-telefon. Bakgrunnsmateriell og informasjon har blitt innhentet fra organisasjoner som allerede har etablert en hjelpe-/støttete-telefon, for å få innsikt i hvilke alternativer som finnes og hvordan en etablering kan startes.

- Vi vil gjerne understreke at pr i dag har LEVE ingen ambisjo-ner om å starte en krisetele-phon, så at forutsetningene for vår telefondrift ikke er den samme som flere av de vi har hatt samtale med. Men uansett er andres erfaringer med tele-phonvirksomhet viktig å få kunn-

skap om, sier Terese. Hun fort-setter: – Vi ønsker at LEVEs telefon skal kunne formidle informasjon om hjelpeappara-tet rundt omkring i landet, det skal være en telefonvakt som har gått samtalekurs, for eksempel gjennom Kirkens SOS, slik at man er forberedt på vanskelige samtaler, selv om det ikke er dette som er målgruppen. Målgruppen vil være etterlatte som trenger en førstegangssamtale, og kan bli veiledet videre. Det vil også være alle som har behov for kunnskap og informasjon om etterlatte, om selvmord, om lit-teratur, om rettigheter. Selv om vi sitter på mye av dette aller-ede i dag, har vi savnet en systematisert og fullstendig oversikt – som holdes oppda-tert – i sekretariatet. Det vil vi nå bruke ekstra ressurser på.

I første omgang ønsker LEVE å prøve ut en ordning frem til landsmøtet i Kristiansand i mai 2006, hvor to eller tre fylker blir valgt ut som «prøveområ-der». Små annonser vil bli satt jevnlig inn i aktuelle aviser i disse fylkene, med LEVEs tele-phonnummer, åpningstid og hva den tilbyr.

- Hvis telefonen viser seg å være levedyktig, ønsker vi å anskaffe et grønt nummer. Pr i dag bruker vi sekretariatets nummer, slik at vi ikke bruker unødige midler på noe som kanskje vil vise seg å ikke fun-gerer så bra som vi ønsker. Vi håper at vi i midten av mai sit-ter på en god del vettug infor-masjon til våre medlemmer på landsmøtet! avslutter Terese Grøm.

Fylkeskontakter

Finnmark
Helge Stormo
Tlf: 78 95 70 46 / 78 98 75 20
helstorm@online.no

Troms
Succora Nordin
Tlf: 90 03 89 95 / 92 29 36 27
solivano@student.uit.no

Nordland
Anne Berit Sætermo
Tlf: 90 61 89 21
tbienti@online.no

Nord-Trøndelag
Kolbjørn Flakne
Tlf: 74 08 18 85
nord-trondelag@levenorge.no

Sør-Trøndelag
Laila B. Nesset
Tlf: 73 57 32 97
laila.b.nesset@sintef.no

Møre og Romsdal
Ragnhild Opskar
Tlf: 91 51 98 16
ra-opska@online.no

Sogn og Fjordane
Nils-Petter Hauge
Tlf: 99 09 67 82
hauge@humanorg.no

Hordaland
Vigdís Songe-Møller
Tlf: 55 91 75 77 / 45 22 08 17
vigdis.songe-moller@fil.uib.no

Rogaland
Else Grete Aanestad
Tlf: 95 23 50 42
eaane@broadpark.no

Vest-Agder
Anne Margit Harbak
Tlf: 95 22 50 08
annemargit.harbak@sogndalen.kommune.no

Aust-Agder
Astrid Nomeland
Tlf: 37 93 62 88 / 91 14 83 55
asnom@valle-rysstad.no

Vestfold
Navn på ny leder kommer i neste nummer av LEVENytt

Buskerud
Eva Brekke Voss
Tlf: 911 82 798
evoss@online.no

Oslo og Akershus
Herman van Eggelen
Tlf: 98 48 33 41
oslo@levenorge.no

Hedmark
Bente Hvorup
Tlf: 62 34 45 34 / 97 12 69 07
bente@fossekallenutstopping.no

Oppland
Inger Horn Holden
Tlf: 61 17 71 39 / 91 31 98 34
iholden@frisurf.no

Østfold
Stig Wang
Tlf: 93 02 19 41
stivan@phs.no

Mitt dikt

Jeg plages av gjengående tanker
...så mye jeg ikke forsto!
Jeg trodde du elsket livet,
forstår ikke hvorfor du dro.

Hva hvis jeg hadde vært bedre.
Var det noe jeg kunne gjort?
Kunne et ord ha reddet deg,
og hindret at du gikk bort?

Jeg ville så gjerne ha hjulpet,
du skulle ha rekt ut en hånd.
I stedet for lot du alt visne,
og kuttet til sist livets bånd.

Var jeg for deg en lykke?
Eller dro jeg deg også ned?
Evide spørsmål som dette
gjør at jeg ikke får fred.

Savnet etter deg er jævlig.
Du var så fantastisk for meg.
Nå lyses fred over ditt minne...
men du skulle ha blitt, Rune...
for meg...

Elisabeth

Har du noen kommentarer til nyhetsbrevet – eller vil du bidra med egne innlegg:

LEVE
Postboks 27 Smestad
0309 Oslo
Merk konvolutt med «LEVENytt».

E-post: post@levenorge.no
Tlf.: 22 50 25 70
Fax: 22 50 25 71
www.levenorge.no